

DET NASJONALE STATSADVOKATEMBETET

FOR BEKJEMPELSE AV ORGANISERT OG ANNEN ALVORLIG KRIMINALITET

Justis- og beredskapsdepartementet
Lovavdelingen
PB 8005 Dep
0030 Oslo

Deres referanse
18/3556

Vår referanse
2018/00814-2/mfo008

Dato
26. september 2018

**HØRING – NYTT STRAFFEBUD OM BEFATNING MED BILDER SOM ER
SÆRLIG EGNET TIL Å KRENKE PRIVATLIVETS FRED**

Det nasjonale statsadvokatembetet viser til departementets høringsbrev av 26. juni 2018 vedrørende om høring.

Embetet støtter departementets forslag om nye straffebud om befatning med bilder som er særlig egnet til å krenke privatlivets fred. Straffeansvaret etter gjeldende lovgivning er spredt i ulike lover og er bestemmelser som ikke er utarbeidet med tanke på denne type handlinger. Selv om befatning med slike bilder i stor grad rammes av gjeldende straffelovgivning, vil innføring av nye straffebud tydeliggjøre straffansvaret for slike handlinger og kunne virke forebyggende.

Spredning og andre former for befatning med materiale med krenkende innhold på internett og sosiale media har blitt ett økende problem. Slike handlinger kan innebære store integritetskrenkelser og skadevirkningene for de som rammes kan være betydelige og langvarige. Tunge allmennpreventive hensyn gjør seg her gjeldende.

Slikt materiale har også i en rekke saker blitt benyttet som et verktøy til å få gjennomført seksuelle overgrep på internett, ved at det fremsettes trusler om publisering av krenkende bilder dersom ikke fornærmede utfører seksuelle handlinger eller seksuell omgang med seg selv etter instruks fra gjerningspersonen. Dette taler også for at det gjennom nye lovbestemmelser gis ett klart signal om at befatning med slikt materiale er straffbart.

Til pkt. 4.1.3 Bør det være et krav at handlingen er "offentlig"?

Embetet er enig i at det ikke bør oppstilles ett vilkår om at handlingen må være "offentlig". Spredning eller risiko for spredning av krenkende materiale til for eksempel kollegaer, venner eller familie kan for den som rammes fremstå som vel så alvorlig som offentlig spredning. Det er derfor nødvendig for en effektiv straffebestemmelse at også slike handlinger omfattes.

Til pkt 4.4 Hva slags materiale og hvilke krenkelser bør ha et særlig vern?

Embetet er enig med departementet at straffansvaret bør begrenses til klanderverdige handlinger som er egnet til å være spesielt krenkende for fornærmedes privatliv. Embetet er derfor enig med departementet i at bestemmelsen utformes slik at den kun rammer materiale som er "særlig" egnet

til å krenke noens privatliv dersom det spres. Embetet er også enig i at det uttrykkelig bør fremgå av bestemmelsen at handlingen må være "uberettiget", jfr. pkt 4.5.

Til pkt. 4.7 Bør andre handlinger enn deling rammes

Det å spre/dele materiale som er egnet til å krenke privatlivets fred med andre utgjør kjernen i den foreslåtte straffebestemmelsen. Embetet er enig med departementet i at straffansvaret likevel ikke bør avgrenses til spredning, og at også fremstilling og anskaffelse av krenkende materiale bør rammes.

For de fornærmede vil selve risikoen for spredning i seg selv kunne være alvorlig. Det å vite at uønskede personer har anskaffet eller fremstilt krenkende materiale og har muligheten til å misbruke det kan være en alvorlig belastning for den det gjelder og gi grunnlag for utpresning.

For at bestemmelsen skal ha den nødvendige preventive effekt er viktig at også anskaffelse og fremstilling rammes.

Embetet tiltrer departementets forslag om at besittelse av krenkende materiale ikke inntas som ett handlingsalternativ i den nye straffebestemmelsen. Å innta besittelse som ett av handlingsalternativene i bestemmelsen vil kunne medføre usikkerhet, for eksempel knyttet til tilfeller hvor personer uten å utvise noen form for aktivitet har mottatt krenkende materiale fra andre. Å gjøre besittelse straffbart vil kunne pålegge personer som mottar krenkende materiale en aktiv plikt til å slette slikt materiale for å unngå straffansvar. Bevismessig vil dette kunne by på vanskelige utfordringer. Embetet er av den oppfatning at de klanderverdige handlingene som er ønskelig å belegge med straff vil fanges opp av de foreslåtte handlingsalternativene.

Embetet tiltrer for øvrig utformingen av forslaget til nye bestemmelser, herunder strafferammer.

Med hilsen

Marit Formo
statsadvokat